

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/72/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123010302
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Šulej
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6123010302.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mária Šuleja a sudcov JUDr. Ing. Miroslava Mandáka a JUDr. Štefana Nováka, LL.M., na neverejnom zasadnutí dňa 23. augusta 2023 v trestnej veci obžalovaného Q. Z. za prečin ublíženia na zdraví podľa 156 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. a iné, o sťažnosti okresného prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 08.06.2023, sp. zn. 1T/23/2023 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť okresného prokurátora z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresného súdu bola podľa § 280 ods. 2 Tr. por. trestná vec obžalovaného Q. Z., za skutok kvalifikovaný v obžalobe ako prečin ublíženia na zdraví podľa 156 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Tr. zák. a prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť tak, že dňa 21. 04. 2022 približne v čase o 01:00 hod. pod vplyvom alkoholu fyzicky napadol poškodeného Q. V., nar. 22. 09. 1957, ktorý z okna rodinného domu na adrese Q. XXX/XX, W., okres O. O. upozornil skupinu 7 mužov na rušenie nočného kl'udu, a nakoľko títo s hlasnou zábavou neprestávali, tak vyšiel z rodinného domu na ulicu, kde si cestou zobral na obranu pred prípadným útokom tyč z metly, po čom došlo k slovnej výmene názorov medzi poškodeným a predovšetkým obžalovaným Q. Z., ktorý vyvrcholil vo vzájomný konflikt, pri ktorom Q. Z. hodil do oblasti pravej strany hrudníka poškodeného kameň nepravidelného tvaru o rozmeroch XXxXXxXX cm, ktorý si vzal za týmto účelom zo zeme ešte pred príchodom poškodeného Q. V. z dvora rodinného domu na ulicu, ktorým konaním spôsobil poškodenému Q. V. zranenia, a to infrakciu VII. rebra vpravo (fractura cosate VII. l.dx), zranenie si vyžiadalo dobu liečenia 7 - až 10 dní, postúpená na prejednanie Okresnému úradu v O. O., pretože žalovaný skutok nie je trestným činom, ale ide o skutok, ktorý by mal byť prejednaný ako priestupok. Proti tomuto uzneseniu podal okresný prokurátor sťažnosť v neprospech obžalovaného, a to ihneď po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní, ktorú odôvodnil písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 10.07.2023. Najprv poukázal na výrokovú časť napadnutého uznesenia, ako aj na jeho odôvodnenie, s ktorými sa však nestotožnil. Argumentoval tým, že z výsluchu obžalovaného na hlavnom pojednávaní vyplynulo, že sa cíti nevinný, všetci boli vtedy pod vplyvom alkoholu a boli dosť hluční. On stál na chodníku oproti domu, z ktorého na nich kričal poškodený, z tohto dôvodu zdvihol skalú na svoju obranu, ale určite ju nepoužil, ani nehodil smerom k poškodenému. Skalú zodvihol zo zeme, keď poškodený schádzal z druhého poschodia svojho rodinného domu na dvor a ulicu, teda v čase, keď ešte nebol pred domom. Z uvedeného možno usúdiť, že sa obžalovaný už vopred pripravoval na útok skalou, hoci nebol zo strany poškodeného ohrozený. Okrem toho obžalovaný musel vidieť, že ide o osobu staršieho veku, vzhľadom na vzdialenosť okna domu k ceste, kde stál. Nesúhlasil s tvrdením okresného súdu, že v danom prípade nešlo o útok na chránenú osobu.

Poškodený Q. V. uviedol, že chlapi robili na ulici hluk, preto ich išiel upozorniť a keďže boli na jeho adresu vulgárni, vyšiel von pred svoj dom. V ruke mal drevenú palicu, s ktorou točil ponad svoju hlavu. Obžalovaný po ňom hodil najprv smetnú nádobu, ktorú rukou odrazil a ustupoval smerom do dvora, následne smetná nádoba letela cez bránu do dvora. Potom obžalovaný do neho hodil skalú, nikto z tej skupiny ho nekopol, keďže neboli pri ňom tak blízko. On nikoho neohrozoval.

Svedkyňa Q. O. uviedla, že jeden z mladých mužov chytil do ruky skalú a následne, keď poškodený vyšiel na ulicu, tak sa s ňou zaháňal, avšak už nevidela, či ju aj hodil. Taktiež svedok E. O. videl, že obžalovaný zodvihol zo zeme skalú, ale nevidel, že by ju hodil.

Trestným rozkazom Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 5. 4. 2023, sp. zn. 1T 23/2023 bol obžalovaný uznaný za vinného, pričom vo výpovediach, ani v iných vykonaných dôkazoch na hlavnom pojednávaní nedošlo oproti prípravnému konaniu k žiadnej podstatnej zmene.

Ako dôkazy boli vykonané aj kamerový záznam a odborné vyjadrenie, z ktorých je zrejmé, že došlo k naplneniu zákonných znakov žalovaných trestných činov. Z tohto dôvodu neboli splnené v danom prípade zákonné podmienky pre postup podľa § 280 ods. 2 Tr. por., nakoľko skutok je trestným činom.

Vzhľadom k tomu navrhol, aby krajský súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Podľa § 192 ods. 1) Tr. por. pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako sťažnostný súd zistil, že sťažnosť podal okresný prokurátor ako oprávnená osoba, a to v zákonnej lehote, proti rozhodnutiu, proti ktorému bola prípustná. Po splnení prieskumnej povinnosti v zmysle citovaného zákonného ustanovenia krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť okresného prokurátora nebola dôvodne podaná, pretože u obžalovaného boli splnené všetky zákonné podmienky na to, aby bola jeho trestná vec podľa § 280 ods. 2 Tr. por. postúpená Okresnému úradu O. O., ktorý by ju mal prejednať ako priestupok.

Okresný súd, pri dodržaní procesného postupu a rešpektovaní práva obžalovaného na obhajobu, rozhodol na hlavnom pojednávaní v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania. V tomto smere vykonané dôkazy vyhodnotil, a to jednotlivo, ako aj v ich súhrne, odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá základným hľadiskám obsiahnutým v ust. § 176 ods. 2) Tr. por., prejednávanej prípadu venoval dostatočnú pozornosť a nemožno mu v tomto smere nič podstatné vyčítať. Náležitým spôsobom vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel, a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, aj keď si čiastočne odporovali. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je zároveň zistiteľné, akými právnymi úvahami sa prvostupňový súd spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona. Vzhľadom k tomu sťažnostný súd poukazuje na rozsiahle a podrobné odôvodnenie napadnutého uznesenia okresným súdom na stranách č. 2 až 9, vrátane hodnotenia dôkazov a z nich vyplývajúcich skutkových zistení a právnych úvah na stranách č. 7 až 9, s ktorými sa krajský súd v podstate, okrem jedného právneho záveru, stotožnil. Napriek tomu považoval za potrebné aspoň čiastočne reagovať na sťažnostné námietky okresného prokurátora, ktoré však nebolo možné akceptovať v takom rozsahu, ktorý by viedol k inému meritórnemu rozhodnutiu.

Možno súhlasiť s okresným prokurátorom v tom smere, že prvostupňový súd vyhodnotil vykonané dôkazy v konečnom dôsledku v prospech obžalovaného, avšak takýto postup bol v danom prípade za danej dôkaznej situácie v súlade so zákonom. Naopak, okresný prokurátor vyhodnotil v podanej sťažnosti vykonané dôkazy výlučne v neprospech obžalovaného, čo nebolo namieste, vzhľadom na celkovú dôkaznú situáciu a na to nadväzujúce právne posúdenie skutku.

Pokiaľ ide o jednotlivé vykonané dôkazy, druhostupňový súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého uznesenia súdom prvého stupňa, na stranách č. 2 až 6 a nebude ho celé nadbytočne opakuovať.

Sťažnostný súd konštatuje, že vykonaným dokazovaním, bolo nepochybne preukázané, že sa stal skutok tak ako bol ustálený okresným súdom v napadnutom uznesení a že ho spáchal práve obžalovaný, pričom jeho obhajobu v tomto smere považoval za účelovú, vykonanú v snahe zbaviť sa trestnej zodpovednosti, ktorú vyvrátil súhrn vykonaných dôkazov vyznievajúcich v neprospech obžalovaného, ktoré na seba nadväzovali a logicky sa dopĺňali.

Na rozdiel od sťažovateľa, tak ako okresný súd, však dospel k záveru, že žalovaný skutok nie je trestným činom.

Pokiaľ ide o jeho právne posúdenie ako prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák., s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Tr. zák., na rozdiel od súdu prvého stupňa mal druhostupňový súd za to, že z hľadiska objektívnej stránky došlo konaním obžalovaného k naplneniu tzv. časového aspektu ublíženia na zdraví poškodeného v zmysle ust. § 123 ods. 2 Tr. zák., ako následku tohto prečinu, keďže si poškodenie jeho zdravia vyžiadalo liečenie po dobu najmenej 7 dní, čo je podľa ustálenej rozhodovacej praxe jeho dolná hranica. Okresný súd však správne konštatoval, že zároveň nedošlo k naplneniu požadovaného kvalitatívneho aspektu, t.j. k sťaženiu obvyklého spôsobu života poškodeného (nie iba na krátky čas), čo vyplynulo aj z jeho svedeckej výpovede. Možno teda zhrnúť, že následok, ktorý spôsobil obžalovaný svojim konaním na zdraví poškodeného, nemožno právne posúdiť ako ublíženie na zdraví podľa ust. § 123 ods. 2 Tr. zák., nakoľko došlo k naplneniu len jednej z dvoch zákonných podmienok, ktoré sú kumulatívne, a preto skutok nemohol byť právne kvalifikovaný ako uvedený prečin.

K odvolacej námietke okresného prokurátora ohľadne absencie právnej kvalifikácie obžalobného skutku aj podľa § 156 ods. 2 písm. a) Tr. zák., t.j., že obžalovaný čin spáchal na chránenej osobe s poukazom na ust. § 139 ods. 1 písm. e) Tr. zák. - osobe vyššieho veku, ktorou sa podľa § 127 ods. 3 Tr. zák. rozumie osoba staršia ako 60 rokov, druhostupňový súd poznamenáva, že táto sa taktiež nejaví ako dôvodná.

Podľa § 139 ods. 2 Tr. zák. sa ustanovenie ods. 1 nepoužije, ak trestný čin nebol spáchaný v súvislosti s postavením, stavom alebo vekom chránenej osoby.

V prvom rade na takéto právne posúdenie je potrebné a nevyhnutné danú okolnosť uviesť už v skutkovej vete a nestačí len samotné uvedenie dátumu narodenia poškodeného, z ktorého je nepochybne zrejmé, že ide o osobu vyššieho veku. Obžalovaný bol v bezprostrednom vizuálnom kontakte s poškodeným, predovšetkým na ulici, teda aj tento kvalifikačný znak by bol z hľadiska subjektívnej stránky trestného činu pokrytý, a to zavinením obžalovaného minimálne vo forme tzv. nepriameho úmyslu., hoci by postačovalo vzhľadom na ust. § 18 písm. b) Tr. zák. aj jeho zavinenie tzv. nevedomou nedbanlivosťou. Táto okolnosť však sama o sebe ešte neznamená, že obžalovaný by mal trestný čin spáchať v súvislosti s vekom chránenej osoby, nakoľko je súčasne potrebné, aby táto okolnosť bola aspoň čiastočne, určitou nezanedbateľnou mierou, nápomocná, resp. prispela k rozhodnutiu obžalovaného spáchať tento konkrétny čin. V tomto prípade však táto okolnosť nemala žiadny relevantný vplyv na motiváciu obžalovaného prípadne spáchať skutok kladený mu za vinu, keď jeho pohnútkou bola neadekvátna reakcia na predchádzajúci verbálny konflikt s poškodeným, ktorý postupne eskaloval a vyústil až do jeho fyzického napadnutia, pričom vôbec nesúvisel s jeho vekom.

Vzhľadom k tomu mal odvolací súd za to, že obžalovaný čin nespáchal v súvislosti s vekom chránenej osoby - poškodeného, ako to požaduje vyššie citované ustanovenie Trestného zákona, a preto by prípadná právna kvalifikácia skutku ako prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 2 písm. a) Tr. zák. nebola taktiež namieste.

Pokiaľ ide o právne posúdenie žalovaného skutku ako prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák., krajský súd dospel k obdobnému záveru ako okresný súd, nakoľko sa obžalovaný dopustil fyzicky, verejne a na mieste verejnosti prístupnom výtržnosti, tým že napadol iného (fyzický útok vedený proti poškodenému), čím naplnil formálne znaky skutkovej podstaty žalovaného prečinu. Nestotožnil sa však s argumentáciou sťažovateľa, že súčasne došlo aj k naplneniu tzv. materiálneho korektívu (ust. § 10 ods. 2 Tr. zák.) a z tohto dôvodu mal za to, tak ako okresný súd, že sa obžalovaný nedopustil tohto prečinu, keďže závažnosť skutku nebola ani v súhrne všetkých relevantných ukazovateľov vyššia ako nepatrná.

Krajský súd dáva do pozornosti, že obžalovaný fyzický útok na telesnú integritu poškodeného nevedol vyššou intenzitou, ani viackrát, hoci tak mohol konať, pričom mu nespôsobil závažnejšie zranenia, ani majetkovú škodu. Dôležitým bolo však najmä to, že sa obžalovaný nesnažil dostať do blízkosti poškodeného, ale práve naopak, bol to poškodený kto po výjdení z domu na ulicu šiel smerom ku skupinke mužov, v ktorej sa nachádzal aj obžalovaný a to napriek tomu, že už mal s nimi predtým verbálny konflikt, nakoľko rušili nočný klud, pričom bolo rozoznateľné, že sú pod vplyvom alkoholu. Pri rýchlom príchode k nim pokračoval aj on v slovnom napádaní (hoci bolo vzájomné), predovšetkým však mal so sebou v ruke drevenú tyč, t.j. predmet, ktorý bol dostatočne spôsobilý na to, aby ním mohol pri prípadnom útoku spôsobiť inej tam prítomnej osobe poškodenie zdravia. Možno teda konštatovať, že aj samotný poškodený prispel výrazným spôsobom k eskalácii napätia (čo jednoznačne preukazuje obrazový záznam) a aj jeho pričinením konflikt vyústil do fázy, keď mu bolo spôsobené zranenie, pričom mu nič nebránilo, aby ho riešil iným vhodným spôsobom napr. telefonicky privolať políciu. Nemožno opomenúť ani to, že obžalovaný z hľadiska subjektívnej stránky trestného činu, konkrétne zavinenia, síce konal v tzv. priamom úmysle, avšak nie vopred pojatom, ale len neprimerane reagoval na príchod poškodeného, ktorý držal v ruke tyč a pokračoval vo verbálnom napádaní.

Nad rámec uvedeného krajský súd konštatuje, že obžalovaný doposiaľ nebol súdom trestaný, pričom bolo potrebné rešpektovať princíp „ultima ratio“, z ktorého vyplýva i to, že represívne a donucovacie prostriedky trestného práva by mali byť využívané až ako posledná, krajná možnosť, keď aplikácia iných zákonných prostriedkov by na zabezpečenie ochrany spoločnosti nebola dostatočná.

Po komplexnom zhodnotení všetkých relevantných skutočností a okolností daného prípadu, vrátane celkovej situácie na mieste a správania sa samotného poškodeného, berúc do úvahy aj tzv. materiálny korektív, sťažnostný súd dospel k záveru, že sa obžalovaný nedopustil prečinu ublíženia na zdraví podľa 156 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Tr. zák., ani prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák., ale ani žiadneho iného prečinu, keďže závažnosť jeho konania nebola ani v celkovom súhrne vyššia ako nepatrná, teda skutok, pre ktorý bol trestne stíhaný, nemohol byť z tohto dôvodu právne kvalifikovaný ako žiadny z trestných činov. Na druhej strane, jeho konanie bolo evidentne protiprávne a neakceptovateľné, pričom iný orgán by ho eventuálne mohol posúdiť ako priestupok. V konečnom dôsledku o tom, či niekto svojím konaním naplnil znaky priestupku, nerozhoduje súd, ale príslušný správny orgán, ak je však tomuto trestná vec súdom postúpená podľa § 280 ods. 2 Tr. por., je povinný takýto správny orgán postúpenú vec ako priestupok aspoň prejednať. V danom prípade, ak bude v správnom konaní vykonaným dokazovaním preukázaný a ustálený skutok, tak ako v súdnom konaní, mohol obžalovaný prípadne naplniť znaky priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších zmien a doplnení, keďže mohol úmyselne narušiť občianske spolunažívanie drobným ublížením na zdraví, ako aj iným hrubým správaním.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

Z uvedených dôvodov senát krajského súdu sťažnosť okresného prokurátora v súlade s citovaným ustanovením zamietol ako nedôvodnú.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.